

Dosarul nr. 1ra-1338/2022
1-21050928-01-1ra-08122022

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte – Talpă Boris,

Judecători – Eremciuc Ghenadie, Mânăscuță Igor,

examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Popov Serghei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 12 aprilie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022 în cauza penală în privința lui

Popov Serghei Xxxx, născut la xxxx, originar din
Xxxx, domiciliat în xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.04.2016 - 12.04.2018,

Instanța de apel: 09.07.2018 - 18.12.2018,

24.07.2020 - 08.12.2020,

29.03.2022 - 25.05.2022,

Instanța de recurs: 25.11.2019 - 12.05.2020,

06.07.2021 - 16.11.2021,

29.08.2022 - 04.12.2023.

Asupra recursului menționat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 12 aprilie 2018, a fost încetat procesul penal în privința lui Popov Serghei învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta constituie contravenția prevăzută la art. 78¹ Cod contravențional, fără aplicarea sancțiunii contravenționale, în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut la art. 30 Cod contravențional.

2. Pentru a pronunța sentință, prima instanță a constatat că, Popov Serghei la 16.01.2016, în timp ce se afla la domiciliul amplasat pe Xxxx numind-o cu cuvinte necenzurate pe fosta soția cet. Popova Valentina a inițiat un conflict cu aceasta, aplicându-i ultimei lovituri pe diferite regiuni ale corpului, a îmbrâncit-o și a insultat-o, cauzându-i suferințe fizică și psihică.

Potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 236 din 25 martie 2016, în rezultatul examinării cet. Popova Valentina careva tulburări psihice nu suferă. După evenimentele menționate a dezvoltat „Tulburare de stres posttraumatică”,

manifestată prin insomnie, cefalee periodică, starea de tensiune permanentă, în perioada comiterii asupra ei a acțiunilor de violență în familie (16 ianuarie 2016), ea careva tulburări psihice de intensitate psihotică nu a manifestat, a putut înțelege corect caracterul și semnificația acțiunilor îndreptate asupra ei, le putea percepe în prezent le poate reda. Pe marginea cazului dat poate depune declarații.

Astfel, de acțiuni aveau loc sistematic, mai intensiv începând din anul 2011, învinuitul Popov Serghei manifesta un comportament agresiv atât fizic cât și psihic față de membrii familiei.

Așadar, prin acțiunile sale intenționate, Popov Serghei este învinuit de procuror că a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, „violența în familie - *adică acțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru a familiei, care a provocat suferință fizică și psihică.*”

3. Sentința instanței de fond a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Inculpat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Popov Serghei să fie achitat, invocând că, prima instanță nu a respectat prevederile art. 101 Cod de procedură penală, nu a dat o apreciere cuvenită probelor administrate la dosar.

3.2. Avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri noi prin care să fie dispusă achitarea inculpatului pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive a infracțiunii imputate, invocând că, prima instanță eronat a apreciat probele și neîntemeiat a ajuns la concluzia că inculpatul se face vinovat de cele imputate prin rechizitoriu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, s-au respins ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința inculpatului pe art. 201¹ alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta lui constituie o contravenție prevăzută la art. 78¹ Cod contravențional, fără aplicarea sancțiunii contravenționale, în legătură cu expirarea termenului de prescripție prevăzut la art. 30 Cod contravențional.

Instanța de apel a remarcat că, necătând la faptul că inculpatul nu a recunoscut vinovăția sa în comiterea infracțiunii incriminate, prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, fapta lui Popov Serghei constituie o contravenție prevăzută la art. 78¹ Cod contravențional și este dovedită prin probele administrate, cercetate de către instanța de fond, cercetate suplimentar și verificate în ședința instanței de apel.

Cu referire la argumentele apărării, precum că în acțiunile lui Popov Serghei nu se regăsesc elementele infracțiunii de violență în familie, instanța de apel le-a respins ca fiind neîntemeiate, or, probele administrate în cauza penală au demonstrat cu certitudine vinovăția inculpatului în cele imputate.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, în pofida faptului că suferințele fizice nu au fost fixate prin raport de examinare medico-legală, inculpatul a admis în

mod conștient survenirea acestor urmări cu scopul că nu va putea să probeze nimeni aplicarea loviturilor, fapt dovedit prin declarațiile părții vătămate care a declarat în ședința de judecată sub jurământ că a fost lovită în partea stângă peste față de către Popov Serghei, însă nu s-a adresat la poliție, deoarece de câte ori s-a adresat, nu se întreprindeau careva măsuri legale.

Instanța de apel a conchis că din declarațiile părții vătămate Popova Valentina, a martorilor Filipașco Lucia și Vetrogan Tamara, rezultă cu certitudine faptul că prima a fost agresată fizic, dar în ultima perioadă de timp agresată psihologic sistematic de către inculpatul Popov Serghei, fiind numită cu cuvinte necenzurate, atunci când se află în stare de ebrietate alcoolică. Or, starea de ebrietate alcoolică a fost confirmată, atât de martorii audiați, cât și de partea vătămată.

Privind violența psihică, instanța de apel a indicat că faptul existenței acesteia a fost dovedit prin raportul de expertiză psihiatrico - legală ambulator nr. 195 a - 2016 potrivit căruia în concluzie se indică că, cet. Popova Valentina de careva tulburări psihice nu suferă. După evenimentele menționate, examinata a dezvoltat „Tulburare de stres post-traumatică”, manifestată prin insomnie, cefalee periodică, starea de tensiune permanentă, în perioada comiterii asupra ei a acțiunilor de violență în familie, ea careva tulburări psihice de intensitate psihotică nu a manifestat, a putut înțelege corect caracterul și semnificația acțiunilor îndreptate asupra ei le putea percepe și în prezent le poate reda. Pe marginea cazului dat poate depune declarații (f. d. 60-62), inclusiv încheierea instanței de judecată de eliberare a ordonanței de protecție a victimei violenței în familie.

La fel, situația tensionată în familie este confirmată prin prezența ordonanțelor de protecție aplicată față de partea vătămată Popova Valentina, rapoartele de expertiză medico-legală care confirmă prezența leziunilor, adresarea la Centrul de asistență și Protecția a Victimelor și Potențialelor Victime ale Traficului de ființe Umane. Pe de altă parte inculpatul, la rândul său instigă copiii comuni, Xxxx și Xxxx împotriva mamei, astfel că declarațiile acestora urmează a fi supuse dubiilor.

Totodată, instanța de apel a menționat că, la etapa urmăririi penale, organul de urmărire penală, în principiu corect a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal (în red. Legii nr. 167 din 09.07.2010, Monitorul Oficial nr. 155-158 art.551 din 03.09.2010), însă având în vedere că art. 201¹ alin. (1) Cod penal (în red. Legii nr. 196 din 28.07.2016, în vigoare de la data de 16.09.2016) până în prezent are următorul continut: Acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin: a) maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății; b) izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei; c) privarea de mijloace economice, inclusiv lipsirea de mijloace de existență primară, neglijare, dacă au provocat victimei vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de până la 3 ani.

Este evident, că în cazul dat, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, adică prevederile art.201¹ alin.(1) Cod penal (în red.Legii nr.196 din 28.07.2016 în vigoare de la data de 16.09.2016) va avea efect retroactiv.

De asemenea, instanța de apel a subliniat că, dispoziția normei este expusă în redacția nouă prin care semnele calificative ale acțiunilor infracționale pasibile de sancționare conform acestei norme sunt mai concrete și mai exacte. Astfel, analizând situația de fapt stabilită în cadrul cercetării judecătorești în raport cu semnele calificative ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, instanța de apel a conchis că acțiunile inculpatului nu se încadrează în dispoziția acestei legi. Conform Legii nr. 196 din 28.07.2016 în vigoare de la 16.09.2016 din art. 201¹ alin. (1) Cod penal, au fost excluse „manifestată verbal, care a provocat suferință fizică, psihică și prejudiciu moral”, iar pentru maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale, a fost introdusă răspundere contravențională, în temeiul art. 78¹ Cod contravențional.

Totodată, instanța de apel analizând materialele cauzei a ajuns la concluzia că, nu sunt careva probe pertinente și concludente din care să rezulte că inculpatul i-a cauzat vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății părții vătămate.

Astfel, inculpatul în cazul dat, nu poate fi tras la răspundere penală, or, acțiunile prejudiciabile săvârșite de către inculpat nu sunt prevăzute de legea penală în vigoare la momentul judecării cauzei.

În urma celor menționate mai sus, instanța de apel a constatat că, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în dispoziția art. 78¹ Cod contravențional, care prevede, maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 15 zile. Prin urmare, legea penală nouă, apărută după ce acțiunile lui Popov Serghei au fost calificate ca infracțiune, este mai favorabilă pentru inculpat, deoarece îi ameliorează situația.

De asemenea, instanța de fond justificat a încetat procesul contravențional în privința lui Popov Serghei în baza art. 30 Cod contravențional, deoarece conform prevederilor art. 30 alin. (2) Cod contravențional, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de 12 luni, astfel contravenția a fost săvârșită de către Popov Serghei la data de 16.01.2016, iar la momentul pronunțării sentinței la data de 12.04.2018, termenul de prescripție era deja expirat.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Inculpatul Popov Serghei, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și a sentinței, cu achitarea inculpatului, invocând că: partea vătămată l-a învinuit din motivul partajării averii și anume spațiul locativ, instanțele de judecată au apreciat

eronat probele, declarațiile părții vătămate sunt mincinoase, iar prin declarațiile martorilor se probează nevinovăția inculpatului.

5.2. Avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei și a sentinței cu achitarea inculpatului Popov Serghei invocând că, decizia pronunțată de către instanța de apel este una nemotivată, bazată pe probe examinate unilateral în defavoarea inculpatului; instanța de apel urma să respingă declarațiile părții vătămate ca fiind nefondate, or, acestea nu corespund circumstanțelor stabilite și sunt contradictorii; soluția adoptată de către instanța de apel contravine circumstanțelor cauzei; prin decizia pronunțată care este bazată doar pe presupuneri, inculpatului i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil sub aspectul principiului contradictorialității procesului penal.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2020, s-au admis recursurile declarate, s-a casat total decizia și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs a constatat că, instanța de apel în urma efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale, însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Colegiul penal lărgit judecând cauza a conchis că, instanța de fond recalificând acțiunile inculpatului, a stabilit fapta exact ca și în rechizitoriu și a omis să se expună asupra faptului că, art. 78¹ Cod Contravențional prevede semnul calificativ „vătămări neînsemnate”, care nu au fost reținute prin rechizitoriu.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit a susținut că, atât instanța de fond cât și instanța de apel la pronunțarea deciziilor urma să țină cont de decizia Curții Supreme de Justiție nr. 4-1ril-2/2017 din 30 noiembrie 2017 (recurs în interesul Legii), prin care a fost uniformizată practica jurisprudenței naționale și detaliat s-a expus asupra acestui fapt.

Astfel, Colegiul penal lărgit a subliniat că, prin legea menționată acțiunile - violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal comisă de un membru de familie asupra unui alt membru de familie, care a provocat suferință fizică și psihică, soldată cu prejudiciu moral, au fost dezincriminate.

În sensul legii noi, pentru ca faptele de violență în familie să fie încadrate în sfera ilicitului penal, acțiunile interzise de lege trebuie să fie soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale, pe când acțiunile violente cauzate de un membru de familie în privința altui membru de familie care s-au soldat cu vătămare neînsemnată a integrității corporale urmează a fi calificate potrivit prevederilor art. 78¹ Cod

contravențional. Prin introducerea art. 78¹ în Codul contravențional, nu a fost inclusă o nouă componentă de contravenție, ci s-a particularizat un tip special al contravenției prevăzute la art. 78 alin. (1) Cod contravențional, limitele specialului fiind dependente de legătura de rudenie între subiectul activ și subiectul pasiv al contravenției, prin urmare Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, a avut scop intensificarea activității și ridicarea eficienței în combaterea violenței domestice.

Drept urmare, art. 78¹ Cod contravențional, nu poate fi aplicat nici în contextul dezincriminării unor fapte penale, nici în ipoteza aplicării legii contravenționale în timp, or, până la modificarea art. 201¹ Cod penal prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, erau incidente prevederile art. 78 alin. (1) Cod contravențional, care prevedeau răspunderea contravențională în formă generală pentru acțiunile violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale.

Astfel, Colegiul penal lărgit a remarcat că poziția instanțelor de fond este una nefondată, or, ținând cont de prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, raportate la prevederile art. 275 pct. 9), 285 alin. (2) al aceluiași Cod, în virtutea principiului retroactivității legii penale noi, procesele penale în privința persoanelor care au săvârșit fapte de violență în familie în timpul acțiunii legii penale în redacția Legii nr. 167 din 09 iulie 2010 și ulterior acțiunile acestora au fost decriminalizate prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare din 16 septembrie 2016, urmează a fi încetate în corespundere cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, deoarece asemenea situații reprezintă cauze de nereabilitare a persoanei.

În urma celor menționate mai sus, Colegiul penal lărgit a stabilit că nu poate pronunța o nouă hotărâre din motiv că, instanța de fond recalificând acțiunile inculpatului nu a stabilit corect fapta, or, o instanță de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca fondul cauzei, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești, deoarece judecarea fondului cauzei sunt atribuțiile exclusive ale instanțelor de fond.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2020, s-au admis apelurile declarate, s-a casat sentința integral, și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Popov Serghei învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, a fost achitat, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

7.1. Instanța de apel a constatat, că prin Legea nr. 196 din 28.07.2016, în vigoare la 16.09.2016, au fost efectuate modificări în Codul penal, inclusiv la art. 201¹ alin. (1) Cod penal și potrivit dispoziției articolului dat se consideră infracțiune de violență în familie acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin: a) maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății; b) izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei; c) privarea de

mijloace economice, inclusiv lipsirea de mijloace de existență primară, neglijare, dacă au provocat victimei vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

Deci, latura obiectivă a infracțiunii de violență în familie se exprimă prin cele trei modalități normative alternative, evidențiate supra.

Potrivit actului de sesizare a instanței, lui Popov Serghei i s-a incriminat că a manifestat un comportament violent față de fosta sa soție, exprimându-se în adresa ei cu cuvinte necenzurate, aplicându-i lovituri pe diferite regiuni ale corpului, îmbrâncind-o și amenințând-o, în rezultatul căruia i-a cauzat părții vătămate suferințe fizice și psihice.

Din învinuirea înaintată și statuările instanței de fond se evidențiază că, drept urmări prejudiciabile cauzate părții vătămate prin acțiunile inculpatului, au fost reținute suferințele psihice și fizice sub formă de înspăimântare și tulburare a liniștii.

Prin urmare, reieșind din cele consemnate anterior, instanța de apel a conchis că acțiunile inculpatului nu au atins gradul de vătămare prevăzut de norma de incriminare (vătămare ușoară), nefiind constatat nici scopul de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, care în cazul modalității de izolare și intimidare este unul absolut necesar pentru a fi reținut alin. (1) art. 201¹ Cod penal în sarcina inculpatului.

Respectiv, raportând urmările survenite în cazul dat, la cele indicate de către legiuitor în dispoziția art. 201¹ alin. (1) Cod penal, rezultă că în acțiunile lui Popov Serghei nu poate fi reținută latura obiectivă a componentei de infracțiune de violență în familie, adică prin alte cuvinte suferințele psihice sub formă de înspăimântare și tulburare a liniștii, or acestea nu mai cad sub incidența ilicitului penal.

În continuare, instanța de apel analizând fapta inculpatului sub aspectul prevederilor normei contravenționale prevăzute de art. 78¹ Cod contravențional, a ajuns la concluzia că în acțiunile lui Popov Serghei lipsesc elementele contravenției de violență în familie.

În conformitate cu prevederile art. 78¹ Cod contravențional, contravenția de violență în familie este definită ca maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale.

Semnul calificativ indispensabil a contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod contravențional, este provocarea vătămării neînsemnate a integrității corporale, care nu a fost nici invocat inculpatului și nici probat de acuzare.

Astfel, acțiunile inculpatului Popov Serghei nu întrunesc nici elementele contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod contravențional.

Drept urmare, instanța de apel a ajuns la concluzia că Popov Serghei urmează a fi achitat, de asemenea având în vedere că, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi.

8. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare, invocând că: - instanța de apel, a dat o apreciere greșită probelor, în derogare de la prevederile art. 101 Cod de procedură penală, punând accentul doar pe depozițiile și versiunea inculpatului și o interpretare eronată a dreptului material, care nu coroborează cu celelalte probe administrate pe caz;

- în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor de către instanța de fond și a ajuns la concluzia dispunerii achitării inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, urma să dezvăluie această concluzie expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și puse la baza deciziei de achitare, fapt care pe caz nu a avut loc, fiind efectuată o apreciere eronată și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale;

- instanța de apel a considerat dovedit faptul că acele circumstanțe descrise în actul de învinuire adus lui Popov Serghei s-au derulat și au fost săvârșite, însă aceste acțiuni și această faptă s-a considerat doar că nu întrunește elementele infracțiunii, or, în caz contrar, în situația în care s-ar fi constatat lipsa faptelor descrise în actul de învinuire, instanța de apel ar fi dispus un alt motiv al achitării "lipsa faptului infracțiunii";

- având în vedere concluzia instanței de apel cu privire la fapta săvârșită de către inculpatul Popov Serghei, acuzarea consideră că urmare a modificărilor survenite în dispoziția art. 201¹ Cod penal, instanța nu era în drept să dispună achitarea inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate, în situația în care la ziua de azi această faptă comisă de către Popov Serghei nu mai constituie infracțiune;

- soluția de achitare bazată pe temeiul că fapta nu este prevăzută de legea penală poate fi adoptată de instanțe doar când, în speță, se dovedește că fapta incriminată inculpatului nu este reglementată de legea penală și nu constituie infracțiune; - soluția cu privire la încetarea procesului penal fundamentată pe temeiul prevăzut la art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deja s-a consolidat în ultima perioadă în practica Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, astfel că în privința persoanelor care au fost puse sub învinuire în baza art. 201¹ Cod penal, în redacția Legii nr. 167 din 09 iulie 2010, iar acțiunile acestora au fost decriminalizate prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare din 16 septembrie 2016, cauzele penale sunt încetate din motivul că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală;

- având în susținere prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, raportate la prevederile art. art. 275 pct. 9), art. 285 alin. (2) al aceluiași Cod, Plenul Colegiului penal, prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 4-1ril-2/2017 din 30 noiembrie 2017 (recurs în interesul Legii), prin care a fost uniformizată practica

jurisprudenței naționale și detaliat s-a expus asupra acestui fapt, a considerat că, „în virtutea principiului retroactivității legii penale noi, procesele penale în privința persoanelor care au săvârșit fapte de violență în familie în timpul acțiunii legii penale în redacția Legii nr. 167 din 09 iulie 2010 și ulterior acțiunile acestora au fost decriminalizate prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare din 16 septembrie 2016, urmează a fi încetate în corespundere cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, deoarece asemenea situații reprezintă cauze de nereabilitare a persoanei”;

- în situația în care pe caz s-a dovedit că fapta incriminată și comisă de către Popov Serghei a fost decriminalizată și deci la momentul judecării cauzei penale nu mai constituie infracțiune, instanța de apel urma să constate că acestea constituie „circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală” și în temeiul acestora urma să dispună o soluție de încetare a procesului penal și nu de achitare a inculpatului;

- instanța de apel a acționat pe caz și în derogare de la prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd limitele rejudecării cauzelor penale, or, prin Decizia din 12.05.2020 pronunțată pe caz de către instanța de recurs, fiind admis recursul ordinar al procurorului, instanța ierarhică, a dispus instanței de apel a ține cont de „decizia Curții Supreme de Justiție nr. 4-1ril-2/2017 din 30 noiembrie 2017 (recurs în interesul Legii), prin care a fost uniformizată practica jurisprudenței naționale și detaliat s-a expus asupra acestui fapt”.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 16 noiembrie 2021, a fost admis recursul declarat, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

9.1. Instanța de recurs a constatat că, instanța de apel a ignorat prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală: „pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului”, și nu a ținut cont de decizia Curții Supreme de Justiție nr. 4-1ril-2/2017 din 30 noiembrie 2017, prin care a fost uniformizată practica jurisprudenței naționale în astfel de spețe, care în temeiul art. 7 alin. (9), 465⁴ alin. (2) Cod de procedură penală, prevăd că: Deciziile Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție pronunțate ca urmare a examinării recursului în interesul legii sunt obligatorii pentru instanțele de judecată în măsura în care situația de fapt și de drept pe cauză rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În acest sens, Colegiul penal lărgit a reiterat că, conform Deciziei Plenul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 30.11.2017, 4-1ril-2/2017: „Față de cele ce preced, având în susținere prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, raportate la prevederile art. art. 275 pct. 9), 285 alin. (2) al aceluiași Cod, Plenul Colegiului penal consideră că, în virtutea principiului retroactivității legii penale noi, procesele penale în privința persoanelor care au săvârșit fapte de violență în familie în

timpul acțiunii legii penale în redacția Legii nr. 167 din 09 iulie 2010 și ulterior acțiunile acestora au fost decriminalizate prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare din 16 septembrie 2016, urmează a fi încetate în corespundere cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, deoarece asemenea situații reprezintă cauze de nereabilitare a persoanei”.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, au fost admise, din alte motive, apelurile declarate de avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Popov Serghei și de inculpat, casată total sentința Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 12 aprilie 2018 și dispusă încetarea procesului penal în privința lui Popov Serghei conform art.391 alin.1) pct.6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

10.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, instanța de fond incorect a calificat acțiunile inculpatului de la art. 201¹ alin.(1) Cod penal violența în familie - adică acțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru a familiei, care a provocat suferință fizică și psihică la art. 78¹ Cod contravențional, adică maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale, or, acesta urma să înceteze procesul penal în urma modificărilor Codului penal, deoarece există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În susținerea celor menționate, instanța a făcut referire la decizia Curții Supreme de Justiție 4-1ril-2/2017, din 30 noiembrie 2017.

Astfel, la 28 iulie 2016 a fost adoptată Legea nr. 196 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, iar dispoziția art. 201¹ Cod penal, prevede următoarea redacție:

„Articolul 201¹ . Violența în familie

1. Acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin:

a) maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății;

b) izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei;

c) privarea de mijloace economice, inclusiv lipsirea de mijloace de existență primară, neglijare, dacă au provocat victimei vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Faptele prevăzute la alin. (1):

a) săvârșite asupra a doi sau a mai multor membri ai familiei;

b) săvârșite în legătură cu solicitarea sau aplicarea măsurilor de protecție;

c) care au provocat vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății, se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 1 la 6 ani.

(3) Faptele prevăzute la alin. (1) și (2) care:

d) au cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

e) au determinat la sinucidere sau la tentativă de sinucidere se pedepsesc cu închisoare de la 6 la 12 ani.

(4) Faptele prevăzute la alin. (1) sau (2) care au cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății soldată cu decesul victimei se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 15 ani”.

Amendamentele sus-menționate, operate prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, au intrat în vigoare la 16 septembrie 2016, însă până la acel moment, art. 201¹ Cod penal în redacția Legii nr. 167 din 09 iulie 2010, prevedea următorul conținut:

„Articolul 201¹ . Violența în familie

(1)Violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, suferință psihică ori prejudiciu material sau moral, se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de până la 2 ani.

(2)Aceeși acțiune:

a) săvârșită asupra a doi sau mai multor membri ai familiei;

b) care a provocat vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 5 ani.

(3)Aceeși acțiune care:

c) a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

d) a determinat la sinucidere sau la tentativă de sinucidere;

e) a provocat decesul victimei se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani”.

Prin urmare, instanța de apel a statuat că acțiunile inculpatului în modul în care i-au fost imputate la data săvârșirii infracțiunii au fost decriminalizate, iar reieșind din faptul că Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare din 16 septembrie 2016, conține prevederi la art. 201¹ Cod penal, care înlătură caracterul infracțional al faptei, aceasta are efect retroactiv și se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a legii nominalizate, inclusiv în privința inculpatului Popov Serghei.

În acest sens, instanța a reținut că potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Totodată, conform prevederilor art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală, care

înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Potrivit art. 3 alin. (1) Cod contravențional, caracterul contravențional al faptei și sancțiunea ei contravențională se stabilesc de Codul contravențional în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Prin introducerea art. 78¹ în Codul contravențional, nu a fost inclusă o nouă componentă de contravenție, ci s-a particularizat un tip special al contravenției prevăzute la art. 78 alin. (1) Cod contravențional, limitele specialului fiind dependente de legătura de rudenie între subiectul activ și subiectul pasiv al contravenției, prin urmare Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, a avut scop intensificarea activității și ridicarea eficienței în combaterea violenței domestice.

Drept urmare, art. 78¹ Cod contravențional nu poate fi aplicat nici în contextul dezincriminării unor fapte penale, nici în ipoteza aplicării legii contravenționale în timp, or, până la modificarea art. 201¹ Cod penal prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, erau incidente prevederile art.78 alin. (1) Cod contravențional, care prevedeau răspunderea contravențională în formă generală pentru acțiunile violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale.

Astfel, instanța de fond urma să adopte o decizie de încetare a procesului penal în conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6) și art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, raportate la prevederile art. 275 alin. (1) pct. 9) și art. 285 alin. (2) ale aceluiași cod, deoarece caracterul infracțional al faptei conform art. 8 Cod penal se stabilește de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Ținând cont de prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, raportate la art. art. 275 pct. 9), 285 alin. (2) al aceluiași Cod, instanța de apel a conchis că, în virtutea principiului retroactivității legii penale noi, procesele penale în privința persoanelor care au săvârșit fapte de violență în familie în timpul acțiunii legii penale în redacția Legii nr. 167 din 09 iulie 2010 și ulterior acțiunile acestora au fost decriminalizate prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare din 16 septembrie 2016, urmează a fi încetate în corespundere cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, deoarece asemenea situații reprezintă cauze de nereabilitare a persoanei.

Astfel, instanța de apel a admis din alte motive apelul avocatului Zadorojnîi Andrei în interesele inculpatului Popov Serghei și apelul inculpatului Popov Serghei cu casarea totală a sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 12 aprilie 2018, în privința lui Popov Serghei, și a dispus încetarea procesului penal în privința acestuia,

conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv ca există alte circumstanțe care exclude sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

11. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Popov Serghei, care invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.5), 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel cu dispunerea achitării lui Popov Serghei.

În argumentarea recursului a menționat:

- că decizia instanței de apel este nemotivată suficient;
- Popov Serghei nu a fost citat pentru a participa la examinarea propriului apel, fiind încălcată procedura de citare.

Prin urmare, instanța de apel nu a verificat care este adresa corectă a inculpatului și a expediat scrisoare pe adresa, unde inculpatul locuia în anul 2016.

Consideră, că instanța de apel în mod greșit a dispus examinarea cererilor de apel potrivit art. 321 alin. (3) Cod procedură penală în lipsa inculpatului, or această normă prevede doar că participarea apărătorului este obligatorie și nu justifică începerea examinării în lipsa inculpatului.

În ceea ce privește pretinsa faptă de violență în familie din 16.01.2016, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, apoi în cadrul judecării apelului s-a constatat cu certitudine, că fapta nu a avut loc, iar acuzațiile aduse nu sunt confirmate prin probe administrate și examinate în instanță, ci dimpotrivă, se constată că acuzațiile sunt contrare celor stabilite. Instanțele inferioare nu s-au expus privind lipsa faptei.

Prin urmare, instanțele judecătorești nu au examinat, analizat și nu s-au expus referitor la nulitatea declarațiilor părții vătămate, care nu corespund circumstanțelor stabilite.

Din materialele cauzei rezultă că nu există nici o probă administrată, verificată și apreciată în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității ei, care să demonstreze vinovăția lui Popov Serghei.

În speță, nu există faptul infracțiunii, lipsește latura obiectivă și subiectivă, astfel inculpatul nu a săvârșit nici o faptă prejudiciabilă, vina lui nu a fost demonstrată sau dovedită, într-un proces judiciar public, cu asigurarea garanțiilor necesare apărării sale.

Acțiunile inculpatului nu au provocat vătămarile prevăzute de norma de incriminare, nefiind constatat nici scopul de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, care în cazul modalității de izolare și intimidare este unul absolut necesar pentru a fi reținut alin.(1) art.201¹ Cod penal.

Respectiv, raportând urmările presupus survenite în cazul dat, la cele indicate de către legiuitor în dispoziția art.201¹ alin.(1) Cod penal, rezultă că în acțiunile lui Popov Serghei nu poate fi reținută latura obiectivă a componentei de infracțiune de violență în familie, adică suferințele psihice sub formă de înspăimântare și tulburare a liniștii, or acestea nu mai cad sub incidența ilicitului penal.

Semnul calificativ indispensabil a contravenției prevăzute de art.78¹ Cod contravențional este provocarea vătămării neînsemnate a integrității corporale, care nu a fost nici invocate inculpatului și nici probat de acuzare. Astfel, acțiunile lui Popov S. nu întrunesc nici elementele contravenției prevăzute de art.78¹ Cod contravențional.

Însă, contrar celor constatate, instanța de apel a dispus încetarea procesului penal pe motiv că există circumstanțe care exclude sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Prin hotărârile judecătorești instanțele au încălcat grav principiul contradictorialității în procesul penal prevăzut de art. 24 Cod de procedură penală și dreptul inculpatului prevăzut la art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce constituie un viciu fundamental în cadrul procedurii instanței de fond care a afectat hotărârea atacată.

12. Pe marginea recursului declarat, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

13. Examinând admisibilitatea recursului declarat în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Conform prevederilor Legii nr.246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin.(3), *recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.*

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

În speță, se constată că, recurentul s-a conformat prevederilor art.422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen – la 29.07.2022.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), *instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că, recursul declarat este vădit neîntemeiat.*

Drept temei de recurs avocatul Zadorojnii Andrei în numele inculpatului Popov Serghei a invocat prevederile art. 427 alin.(1) pct.5), 6) și 8) Cod de procedură penală, care stipulează că, *cauza a fost judecată în instanța de apel fără citarea legală a inculpatului care a fost în imposibilitatea de a se prezenta și de a înștiința despre această imposibilitate; instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus*

neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Însă, în argumentarea recursului declarat la caz, avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Popov Serghei susține că, sentința instanței de fond și decizia instanței de apel urmează a fi casate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatului Popov Serghei, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, completul de judecată conchide că aceste temeuri nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent.

Potrivit rechizitoriului, Popov Serghei a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin.(1) Cod penal, potrivit indicilor calificativi - violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unuia alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică și psihică.

Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 12 aprilie 2018, a fost încetat procesul penal în privința lui Popov Serghei în baza art. 201¹ alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta constituie contravenție prevăzută la art.78¹ Cod contravențional, fără aplicarea sancțiunii contravenționale, deoarece a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

La caz, instanța de recurs reține că, instanța de apel corect a admis, din alte motive, apelurile declarate de avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Popov Serghei, de inculpat, și a casat total sentința Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 12 aprilie 2018 cu dispunerea încetării procesului penal în privința lui Popov Serghei, în temeiul art. 391 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclude sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În acest context, completul de judecată atestă că, instanța de apel a reținut că prima instanță greșit a calificat acțiunile inculpatului de la art. 201¹ alin.(1) Cod penal – violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unuia alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică și psihică la art. 78¹ Cod contravențional - adică maltratarea sau alte acțiuni violente, comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, care au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale, or, aceasta urma să înceteze procesul penal în urma modificărilor parvenite în Codul penal.

Instanța de recurs notează că, prin Legea nr.196 din 28.07.2016, în vigoare din 16.09.2016, au fost operate modificări în Codul penal, respectiv, conform noilor reglementări dispoziția art. 201¹ alin. (1) Cod penal a fost modificată și prevede că, *infracțiunea de Violența în familie este:*

1. Acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin:

a) maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății;

b) izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei;

c) privarea de mijloace economice, inclusiv lipsirea de mijloace de existență primară, neglijare, dacă au provocat victimei vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de până la 3 ani.

Așadar, în sensul noilor amendamente a legii penale, pentru ca faptele de violență în familie să fie încadrate în sfera ilicitului penal, acțiunile interzise de lege manifestate prin maltratare, trebuie să fie soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale.

În acest sens, completul de judecată reține că, prin legea menționată acțiunile lui Popov Serghei încadrate în baza art.201¹ alin.(1) Cod penal și anume - *violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal comisă de un membru de familie asupra unui alt membru de familie, care a provocat suferință fizică și psihică*, au fost dezincriminate.

Astfel, conform art. 8 Cod penal, caracterul infrațional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În corespundere cu art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infrațional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infrațiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. Alin. (2) al normei menționate prevede că, legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infrațiuni nu are efect retroactiv.

Potrivit art. 3 alin. (1) Cod contravențional, caracterul contravențional al faptei și sancțiunea ei contravențională se stabilesc de Codul contravențional în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Prin introducerea art. 78¹ în Codul contravențional, nu a fost inclusă o nouă componentă de contravenție, ci s-a particularizat un tip special al contravenției prevăzute la art. 78 alin. (1) Cod contravențional, limitele specialului fiind dependente de legătura de rudenie între subiectul activ și subiectul pasiv al contravenției, prin urmare Legea nr.196 din 28 iulie 2016, a avut scop intensificarea activității și ridicarea eficienței în combaterea violenței domestice.

Drept urmare, art. 78¹ Cod contravențional nu poate fi aplicat nici în contextul dezincriminării unor fapte penale, nici în ipoteza aplicării legii contravenționale în timp, or, până la modificarea art. 201¹ Cod penal prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, erau incidente prevederile art. 78 alin. (1) Cod contravențional, care prevedeau

răspunderea contravențională în formă general pentru acțiunile violente care au cauzat vătămare neînsemnată a integrității corporale.

În acest context, completul de judecată notează și faptul că prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 4-1ril-2/2017 din 30.11.2017, la examinarea recursului în interesul Legii cu privire la soluțiile adoptate în cauzele penale privind violența în familie, instanța a reținut că, în ipoteza pronunțării de către instanțele judecătorești a unor soluții de achitare pe marginea cauzelor penale intentate în privința persoanelor care au săvârșit fapte de violență în familie, acțiuni încadrate în art. 201¹ Cod penal, în redacția Legii nr. 167 din 09 iulie 2010, a menționat că art. 390 Cod de procedură penală stipulează exhaustiv temeiurile în baza cărora instanța adoptă sentința de achitare, în particular fiind vorba despre cazurile când: 1) nu s-a constatat existența faptei infracțiunii; 2) fapta nu a fost săvârșită de inculpat; 3) fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii; 4) fapta nu este prevăzută de legea penală; 5) există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

În mod implicit, sentința de achitare duce la reabilitarea persoanei, aceasta având dreptul la despăgubiri materiale, morale, precum și să fie restabilită în drepturile de muncă, de pensionare, locative și alte drepturi, în condițiile legii.

Soluția de achitare bazată pe temeiul că fapta nu este prevăzută de legea penală poate fi adoptată de instanțe doar când, în speță, se dovedește că fapta incriminată inculpatului nu este reglementată de legea penală și nu constituie infracțiune.

La caz, completul de judecată reține că inculpatul a comis infracțiunea de violență în familie la data de 16.01.2016, iar ulterior, după modificările efectuate prin Legea nr.196 din 28.07.2016, în vigoare din 16.09.2016, acțiunile lui Popov Serghei au fost decriminalizate.

Prin urmare, nu pot fi reținute argumentele recurentului privind achitarea lui Popov Serghei pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, or, persoanele care au fost puse sub învinuire în baza art. 201¹ Cod penal, în redacția Legii nr. 167 din 09 iulie 2010, iar acțiunile acestora au fost decriminalizate prin Legea nr. 196 din 28 iulie 2016, în vigoare din 16 septembrie 2016, cauzele penale sunt încetate în temeiul prevăzut la art. 391 alin.(1) pct.6) CPP, din motivul că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Astfel, instanța de recurs conchide că, instanța de apel reținând prevederile art. 332 alin.(1) Cod de procedură penală, raportate la art.art.275 pct.9), 285 alin.(2) Cod de procedură penală, corect a admis, din alte motive, apelurile declarate de avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Popov Serghei, de inculpat, și a casat total sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 12 aprilie 2018 cu dispunerea încetării procesului penal în privința lui Popov Serghei, în temeiul art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Având în vedere cele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticile din recursul înaintat de avocat în numele inculpatului nu și-au găsit confirmare, nefiind capabile să influențeze fondul soluției.

În acest context, completul de judecată conchide asupra inadmisibilității recursului declarat de avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Popov Serghei, ca fiind vădit neîntemeiat.

14. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului Popov Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2022, în cauza penală în privința lui *Popov Serghei XXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Mânăscurtă Igor